

ת"פ 3721/12 - מדינת ישראל נגד פלוני

ת"פ 3721-12-14

תאריך: 18.7.17

בית משפט מחוזי חיפה
בשבתו כבית משפט לנוער
בפני: כב' השופט ייחיאל ליפשיץ

המאשימה: מדינת ישראל

- גג -

הנאשם: פלוני

באמצעות בא כוחו עו"ד יסאם ערוף (סניגוריה ציבורית)

גמר דין

**תיק זה נוהל בדلتים סגורות משם שהנאשם קטן. אני מתיר את פרסום גזר הדין
אר אוסר פרסום כל פרטי שעשוי להוביל לזהותו של הנאשם.**

כללי

1. הנאשם הינו קטן ליד 0.97.0 - כיום כבן 20 שנים - ונמצא אחראי, לאחר שמייעת ראיות, למותם של שני בני דודיו במהלך אירוע שהתרחש בתאריך 0.13.0, אז נהג ברכב ללא שהחזיק ברכשו רישון נהיגה ונמלט מנידת משטרה. במהלך ההמלטות איבד שליטה על הרכב בו נהג והתנגש במשאית שחנתה בצד הדרק. כתוצאה לכך נהרגו שני המנוחים.

2. כתוב האישום כנגד הנאשם הוגש בתאריך 2.12.14, כשנה וחצי לאחר האירוע, וזאת לאחר שתתקבל אישור היועץ המשפטי לממשלה לפי ס' 14 לחוק הנוגע (שפיטה, עונשה ודרכי טיפול), תש"א - 1971 (להלן: **חוק הנוגע**). משום כפירתו בעבודות כתוב האישום ומשום יתר טענות

עמוד 1

ההגנה שהועל במסגרת ניהול התקין, נשמעו ראיות ובסופן נקבעו, בנסיבות, הממצאים הבאים
(ר' במיוחד פרק ה' להכרעת הדין).

3.נאמש ושני המנוחים, תושבי XXX, נסעו בפרק הזמן שטרם האירוע ברכב השיר לאבו של המנוח פלוני. (להלן: **הרכב**) ברחובות העיר. בשלב מסוים הגיעו החבורה סמוך לפיצריה, יצאו את הרכב והותירו אותו חונה בנ庭 הבנייה. זמן מה לאחר מכן הגיעו נידת משטרה למקום, אז רצה החבורה לרכב והנאמש התישב במושב הנגה. הנידת חסמה באופן חלקית את הרכב ובמקביל החל אחד השוטרים לצאת את הנידת וקרא לנאמש להציג רישיונות. באותו שלב החל הנאמש בהימלטו בנהיגה - בתחילת הנסעה פגע חלקו הקדמי שמאלית של הרכב בדלת הקדמית ימנית של הנידת וכתוצאה מכך נפצע השוטר לעיל. לאחר מכן ניגש הנאמש את הרכב במהירות של כ 80 קמ"ש (הערכת זירעה ביתר). כעבור כ 200 מטר, בהתקל הכביש לשמאלי, איבד הנאמש את השליטה על הרכב באופן שהרוכב סטה ימינה מקשת הפניה והתנגש בחולקה האחורי של משאית שחנתה בצד ימין של הדרך. ציינתי במסגרת הכרעת הדין כי... . מדבר אם כן באירוע, שחרף חומרתו הרבה, הינו "פשוט" - קטן ללא רישון נהיגה מבחין בנידת ונמלט ממנו נהיגה מהירה ופרועה.

4.לענין טענות הנאמש כי גם בהינתן כלל הקביעות העובדיות אין להרשייע בעבירות ההריגה, הפניתי למספר נתונים שיש בהם להביא למסקנה כי התקיים בנאמש היסוד הנפשי הנדרש להתקיימותה של עבירה זו: ראשית, הנאמש מעולם לא הוסמרק לנוהג ולא היה ברשותו הידע או הניסיון לכך; שנית, הנאמש נסע בנסיבות גבואה ביותר ושאינה מותאמת לתנאי הדרך; שלישיית, הנאמש עשה את האמור לעיל תוך כדי הימלטות מnidת משטרה כאשר מטרתו העיקרית הינה להימלט מהnidת.

5.בנוסף, נדחו טענות הנאמש כי ה"אשם" בכך שנמלט מהnidת ואיבד שליטה על הרכב, נעוז בשוטרים שרדפו אחריו. כן נדחו יתר טענותיו - נתען כי ה"אשם" טמון בנסיבות שחנתה לצד הדרך וכן הועל טענות בנוגע לכשירותו הטכנית של הרכב בו נהג ובדבר הקשר הסיבתי והמשפטי שלהם לאירוע. יחד עם זאת קבעתי כי הוטל ספק הפועל לטובת הנאמש כי הצ מג הקדמי ימני הותקן בצורה לא נכונה ודבר זה יתכן והוביל לכך כי לחץ האוויר בצמיג בעת האירוע לא היה תקין, אך ציינתי שאין בכך לנתק את הקשר הסיבתי משפטי לנסיבות האירוע.

taskir shirot hamachan lenauer

6.נאמש הינו בן למשפחה נורמטיבית ומושרת בקהילה, נעדר עבר פלילי, סיים 12 שנות לימוד, עובד באופן חלקית לפנסותו. הגורמים שהיו עמו בקשר לאורך השנים נתנו עניינו חוות דעת חיוביות ותיארו כי הוא נעדר בעיות או התנהגות חריפה לאורך השנים. שירות המבחן העירק כי בעקבות התאונה שרוי הנאמש במצב של פוטט טראומה וזאת כתוצאה מדיווחי קרוביו (הסתగות חלקית, קושי לעבוד לאורך זמן, קושי להירדם) וכן מתיאוריו לקצינת המבחן (תכנים דכאוניים, רגשות אשם, הצפת זיכרונות) וצוין כי הדבר שלו להתמודד עם התאונה היא אמונהו שההתאונה הייתה תולדת של כוח עליון.

7.הנאמש הביע צער רב על אובדן שני חברים, תיאר את האירוע במהלכו ניסה להימלט בנהיגה מהnidת וזאת ממשום שלא היה ברשותו רישון נהיגה, וכפי שניגש במהלך משפטו - לאלקח אחריות

מלאה על האירוע, הכחיש את הפגיעה בניידת ובשוטר בתחילת האירוע וייחס את אובדן השלויטה ברכב לגורםים חיצוניים (סנוור על ידי הניידת, בור בכביש וכו').

8. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה "להיפגש" עם תוכאות מעשייו וכן צוין כי רגשות הנאשם טרם עובדו והדבר מוביל אותו, כאמור לעיל, להשליך את האחריות על גורמים חיצוניים /או להפgin عمדה פטוליסטית. צוין, כי לאחר התאונה ועל רקע מצבו הנפשי הוא הפנה לטיפול פסיכולוגי בקהילה אך לאחר פגישה אחת החליט כי אין זכות לעזרה. עוד צוין כי סמור לאחר האירוע, בשנת 2013, יצא שירות המבחן לנוער קשור עם הנאשם. הנאשם והוריו הגיעו רק לשני מפגשים ונתקו קשר. לאחר הכרעת הדין (החל מחודש הדין/11/2016) חודש הקשר - בתחילת הנאשם היה סגור ומופנים אך בהמשך (סה"כ 10 מפגשים) החל לגלות נוכנות להיעזר בגורם הטיפול, אף כי ניכר שהוא עדין נמצא במצב פוטט טראומה כאמור לעיל ואף הביע רצון לידון למסר בפועל כך שיוכל, לדבריו, להגיע לשקט פנימי. במסגרת בדיקה פסיכודיאגנומטי (חודש 7/2) עליה שמדובר בצעיר ללא קווים עבריניים המאופיין, בין היתר, בקשישים רגשיים (הבאים לידי ביטוי בצמצום יתר וקושי להביע תכנים רגשיים) על רקע האירוע בו היה מעורב.

9. על רקע כלל הנתונים שנפרשו בתסקיר שירות המבחן לנוער ורק תמציתם הובא לעיל, משום גורמי הסיכון (עבירה יחידה, היעדר קווים עבריניים, מוכנות להיליך טיפול, משפחחה תומכת), מחד; וגורם הסיכון מנגד (אי לקיימות אחריות מלאה, מגנווי הגנה נזקניים, מצב נפשי שאינו מעובד), הומלץ שלא להטיל על הנאשם מסר בפועל - עונש שיכול להעצים את מצוקתו הנפשית, עלול להביאו למצבים מסוכנים וכן להביא לחשפותו לאוכלוסייה בעלת נורמות עבריניות - ובמקרה זאת להשית עליו מסר שירוצה בעבודות שירות ובמקביל להטיל עליו צו מב奸 ל 18 חודשים במסגרת ישולב במסגרת טיפוליות שונות.

ראיות המאשימה לעונש

10. המאשימה ציינה כי הנאשם נעדר רישום פלילי "רגיל" או תעבורתי.

ראיות הנאשם לעונש

11. מטעם ההגנה הוגשה חוות דעתו של פרופ' תומר עינת מהמחלקה לקרימינולוגיה באוניברסיטת אילן. חוות הדעת נשאה את הcotrtle "השפעתו السلילית של עונש המסר ויעילוֹן של חלופות לעונש המסר ביחסו מטרות השיקום, הטיפול והפחחת הפשיעה העתידית בקרב עבריני פעם ראשונה" והתייחסה הן לסוגיה לעיל באופן כללי והן לנאים העומדים לפניינו וזאת לאחר מפגש שנערך בין פרופ' עינת לנאים. מדובר בחוות דעת רחבה ירעה אשר סקרה באופן כללי את מדיניות העונשה, כפי שמצוין עורך חוות הדעת לנתחה, הן בארץ והן בעולם. כך נסקרו מטרות העונשה השונות וצוין כי דוקא שימוש בכלים עונשיים שאינם כוללים מסר מאחוריו סורג ובריח עשוי להביא, בשימוש מושכל, לשיקום והתרעה אפקטיבית יותר של עבריניים מביצוע עבירות בעtid. עוד התייחסה חוות הדעת למאפייניהם הפסיכו-חברתיים של עבריניים מתבגרים (12-18) ובוגרים-צעירים (18-21), והדגשו נזקי עונש המסר על אוכלוסיות אלה (בעיקר משום תת תרבות האסירים), וזאת אל מול חלופות מסר שונות הכוללות מרכיבים טיפולים-希יקומיים אינהרטנטיים ושיש בהן להפחית מסוכנות עתידית. פרופ' עינת הפנה לנוטוני הנאשם (לא מעורבות פלילתית,

ביצע את העבירה בהיותו נער, זוכה לתמיכה משפחתיות, סובל מהפרעה פוסט-טראומטי) וגרס שענישה שיקומית תציב אותו על דרך חיובית שתפחית את הסיכוי להזרחות ביצוע עבירות עתידיות ותהיה אפקטיביות יותר עבورو. בעודו, הדגש פרופ' עינת את עמדתו לפיה הגשה לפיה יש צורך בענישה מכובידה כדי להשיג את מטרות ההרעתה והמניעה (קל וחומר מטרת השיקום), הינה חסרת תוקף מדעי. יחד עם זאת, אישר העד, בהחלטם לעקרון הгалול, כי קשה מאוד לכמת עקרון זה אך הפנה ל엄dat משפחות המנוחים בעניינו אשר אין מעוניינות בעונשת הנאשם וכן הדגיש את השפיעותיו השליליות של הכלא על הנאשם.

12. בנוסף לפروف' עינת לעיל, העידו מטעמו של הנאשם מספר בני משפחה: מר XXX שהוא אחיו של המנוח פלוני ובן דודו של פלוני, מרXXX, המשמש כסגן ראש עיריית XXX שהינו דודו של הנאשם, וד"ר XXX שהינו דודו של הנאשם וכן היה דודו של המנוח פלוני. כל השלושה מסרו אודות הקשרים ההדוקים שרררו בין הנאשם לבין המנוחים. השלושה לא רק שהיו בני דודים אלא בעיקר היו חברים קרובים והרבו להיפגש ולבלוט ייחודי. העדים מסרו כי המשפחות הגרעיניות של המנוחים אין מעוניינות בעונשת הנאשם, הקשרים בין המשפחות המשיכו לאחר האירוע וימשיכו גם בעתיד. שני העדים הראשונים אף הדגישו כי לא מונתם מדובר באירוע שהוא פרי הגורל ואין מקום לעונשה בדמות מאסר. בנוסף, הפנו העדים לישורים בהם נתן הנאשם ממשום אחריותם למותם בני דודיו הקרובים ועל כך שהוא עצמה מבונן מסוים גם קורבן של האירוע וכן אין מקום ולהענישו בשנית בגין האירוע שילווה ויסר אותו לעד.

טיפולו המאשימה לעונש

13. בティועניה לעונש הדגישה המאשימה את חומרת מעשיו של הנאשם, וזאת כפי שבא לידי ביטוי בקביעות הכרעת הדין. מדובר בקטין שהגמ שלא היה לו רישיון נהיגה או ניסיון בכרכ, נהג ברכב במהירות גבוהה ונמלט ב מהירות גבוהה ובנסיעה פרועה ומסוכנת מנידת משטרה. כתוצאה מעשייו נהרגו שני בני דודיו שנסעו עמו ברכב. נתן כי מעשי הנאשם מהווים זלזול בוטה בחוקי התנועה ושלטון החוק. המאשימה הפנתה לכך כי הנאשם לא לך אחריות מלאה על מעשיו וכן הפנתה לאופן שבו בחר הנאשם לנוהל את משפטו בהעלות טענות רבות שרובן נדחו כשהוא יצא מנקודות הנחיה כאלו יש לו "זכות" להימלט מנידת משטרה.

14. המאשימה לא התעלמה מהמלצות שירות המבחן וכן מצביו של הנאשם כפי שבא לידי ביטוי בתסקירות, אך צינה כי שירות המבחן שם לנגד עיניו אך את האינטראזיה השיקומיי בעוד שעדי בית המשפט לשקל את כלל שיקולי העונשה ובכללם שיקולי הгалול וההרעתה.

15. בהקשר לעבירת ההריגת בכלל ולענישת קטינים או בגדירים צעירים בפרט, הפנתה המאשימה לפסיקה מגוננת ממנה עולה, לשיטתה, כי חurf ההתחשבות בנתון מרכזי של גיל הנאשימים, יש ליתן משקל של ממש לעורך קדושת החיים ושלמות גופו של האדם. אתייחס לחילק מאותה פסיקה בהמשך.

16. אשר על כן, עתירה המאשימה להשתת עונש שיכלול רכיבים של מאסר בפועל לתקופה ממושכת יחסית, מאסר על תנאי, פסילה לתקופה ממושכת, פסילה על תנאי ופיצוי למשפחות המנוחים.

טיפולו הנאשם לעונש

17. במסגרת טיעוני ב"כ הנאשם נתען כי מבליל להפחית מחומרת מעשיו של הנאשם, אין לשוכח כי אין מדובר במעשה "ערבני" רגיל, אלא במעשה נמהר וטפש של גער צעיר שנלחש מפניו השוטרים אלו להציג רישון נהיגה שלא היה ברשותו, ולכן פעל כפי שפעל.

18. נתען, כי גם שה הנאשם נמצא אחראי להרגתם של חברי קי"ם שונה משמעותית בין מקרה זה לקרים אחרים בהם נקבע כי הנאשם הרג אחר.

19. עיקר הטעונים מוקדו בנתונו של הנאשם ובמלצות השירות המבחן לשלבו בהליך טיפול-שיקומי. נתען, כי האדם שביצע את העבירה לפני כ 4 שנים אינו אותו אדם העומד כiom בפני בית המשפט.

20. כמו כן, הפנה ב"כ הנאשם לדברי קרוביו המנוחים מהם עליה כי הורי המנוחים לא רק שאינם מעוניינים בעונשת הנאשם אלא יותר זאת, לשיטתו, כפיפה נוספת על זו שכבר נגרמה להם.

21. בנוסף, הפנה ב"כ הנאשם לחווות דעתו של פרופ' עינת וכן להמלצות השירות המבחן כאשר בהקשר האחרון צוין כי יש ליתן להן משקל מכריע בשום לב לנסיבות העניין ולכך כי מדובר בנאים שהינו קטין.

22. בהתייחס לטענה כי רק לאחרונה החל הנאשם בהליך טיפול צוין כי מצבו הקשה של הנאשם לאחר התאונה לא אפשר לו להתפנות להליך הטיפול שהוצע לו בזמןו על ידי השירות המבחן לנורא. ולענין הטענה כי הנאשם לא נטל אחריות מלאה על מעשיו - נתען כי לא כך הוא הדבר ואין ללמידה ניהול ההליך ומהכחשת חלק מעובדות כתוב האישום כי אין קבלת אחריות מלאה, שכן אוזות קבלת האחריות ניתן למוד מדבריו של הנאשם בפני השירות המבחן וכעולה מודיעות בני משפחתו אשר מכירם אותו מחיי היום יום.

23. עוד נתען כי עקרון הגמול אינו בא לידי ביטוי בהכרח דווקא במאסר וכי גמולו של הנאשם בא לידי ביטוי, בין היתר, בຍיסוריו של הנאשם על שגרם לקרים נוספים ביורו אליו. זאת ועוד השתתת מאסר אףعشיה להעיצים את האובדן שנגרם למשפחות המנוחים. אשר על כן, נתען כי ניתן להסתפק במקרה זה בעונשה מתונה בדמות מאסר לרייצוי בעובדות שירות ובמקביל לשלב את הנאשם בהליך טיפול במסגרת שירות המבחן וזאת כפי שהומלץ בתסקיר.

דבר הנאשם

24. הנאשם מסר כי הוא מאוד מצטער ומתחרט על מעשיו וכן צוין כי האירוע השפיע עליו ועל מהלכו חיוו.

דין ומסקנות

25. גזירת הדין בתיקי תאונות דרכים קטלניות, בין אם הורשוו הנאים בעבירות רשלנות ובין אם בעבירות הריגה, הינה קשה. מצד אחד נמצא לא פעם נאים שהתנהלוותו ודרך חייו, למעט התנהגוו באירוע העומד לדין, הינה נורמטיבית ושליחתו למאסר תפגע בו; ומנגד, על הকף השני של המאזנים נמצאים הערכים המוגנים של קדושת החיים, שמירת חייהם וגוףם של המשתמשים בדרך ושיקולי עונשה של גמול, הרתעה והגנה על הציבור (ור' לדוגמה בהקשר זה האמור בע"פ 62/09 חדש נ' מ"י, 4.6.09).

26. זאת ועוד, בתיקים מעין אלה תשומת הלב, ولو באופן בית המשפט, מופנית לנאים - מרבית עמוד 5

הריאות לעונש וכן תסוקיר שירות המבחן, מקום שזה מוגש, מתיחסים אליו, אך בית המשפט צריך לזכור את "קולם" של הקורבנות ויש לשקלל את יתר שיקולי הענישה שהינן כלללים יותר מענינו הцентр של הנאשם.

27. הפסיכה במקרים שכאלתנה דגש לעקרונות הגמול וההרתה וערק חי האדם. כך, בע"פ גבارة נ' מ"י, 24.5.10 (עבירות הריגה בהקשר לתאונת דרכים) צוין כי:

"לא נקמנות ולא הרצון לרצות איש הם העומדים לנגד עיניו של בית המשפט בבואו לגזר דין של עבריין, כי אם השαιפה להגשים את התכליות הניצבות בבסיסו של הדין הפלילי, בכלל תכליות הרתעה והגמול. על בית המשפט להרים את תרומתו ולשאת במלאת המאבק הנחוש בתאות הדרכים, וזאת באמצעות מתן ביטוי לעורך קדושת החיים על ידי הטלת ענישה חמירה . . . בשל האמור לעיל, עולה בשנים האחרונות רף הענישה בעבירות מסוכן זה . . ."

ובע"פ 6105/16 ח'זון ב' מ"י, 13.7.17, צוין כי:

"עם כל ההבנה למצבו האישית של המערער, ברוי כי יש לשים את הדגש במקום אחר. ראשית לכל, הזרקור מופנה אל נפגע העבירה. המנוח היה בן 34 ואב ושלושה. גרים מתו של המנוח הביאה להריסת עולם ומלואו, והמחיר שאותו שלימה משפחחת המנוח איננו ניתן לשיעור. שנית, הדגש מושם על החברה בכללותה, ועל הנפגעים הפוטנציאליים מנהיגת רשלנית ופושעת. בהינתן דגשים אלה, ישנים שלושה כללים מוחדים לעונישה על עבירות של גריםמת תאונה קטלנית תוך שימוש ברכב. הכלל הראשון, קדושת החיים. הכלל השני, והוא שיקול מרכזי בעונישה, הינו מידת האשמה של הנהג. הכלל השלישי קובע כי הנסיבות האישיות של הנהג מוגמדות וכי חוכמת התואאה הטראנית של התאונה".

וק' ר' בהקשר זהה אמר בע"פ 6755/09 אלמוג נ' מ"ר, 16.11.09

28. ואם גזירת הדין בתיקים מעין אלה הינה קשה, הרי שלגביה קטינים הדבר נכון שבעתים, וכל וחומר בעניינו בו הנאשם היה בן 15 שנים ו- 10 חודשים בלבד בעת האירוע, ונמצא כאמור אחרת למתום של קטינים - בני דודיו שהו חברים הקרובים.

29. המחוקק בחר לייחד את עניינים של קטינים מעוניינים של בגיןם לכל אורך ההליך הפלילי - החל משלב המעצר והחקירה (וحتיחסתי לכך במסגרת הכרעת הדין לכשלים שנפלו בחקירות הנאים); דרך ניהול המשפט; ועד סוגיות הרשעה ודריכי הטיפול והעונש. הדבר הינו פועל יוצא של מאפייניהם הייחודיים של הקטינים - חוסר בשלותם לעיתים, חוסר יכולתם לעמוד לעיתים בלחצים ועוד נתונים המאפיינים ומיחדים אותם כאנשיים צעירים הנמצאים בהליך גדייה והתברגות. זו אף הסיבה שיש ליתן דגש למיצוי סיכון שיקום של קטינים ויש ליתן משקל לנسبותיו האישיות של הקטין, לגילו ולסיכון שיקומו, כך שיתאפשר לו לחזור לתפקוד נורטטיבי בחברה. מדובר באינטראס של הקטן וכן באינטראס של החברה בכללותה. בע"פ 7416 פלוני נגד מ"י, 22.5.16 צוין בהקשר לעיל כי:

"cidou, לפי התפיסה המשפטית הנוגגת, המבוססת על תפיסה חברתית רחבה, קיים הבדל "איכותי" בין עברינות קטינים (נוור וילדים) לבין עברינות מבוגרים, והקטינות כשלעצמה נפתחת שיקול משמעותי בענישה הפלילית. נג דבר על שלוש הצדקות עיקריות לכך... סוג של אחריות מופחתת הנובעת מחוסר בשלותו האישותית של הקטין... השפעת העונש על הקטין... האינטראקציית בשיקומו של הקטין... ניתן לשיר באופן עקרוני את ההצדקה בדבר אחריות מופחתת לנוקודת הזמן של מועד ביצוע העבירה, ללא קשר עם גילו בעת גזירת דין; ואילו את ההצדקה בדבר השפעת העונש על הקטין יש לשיר לנוקודת הזמן של מועד גזירת דין... מי שביצע עבירה כלפי קטן לעולם יידון כלפי קטן".
עוד ר' בנדון ע"פ 5987/15 פלוני נ' מ"י, 12.7.17.

30.צד השיקולים לעיל, יש לזכור כי קטינים אינה חסינות ושיקולי הענישה הרגילים אינם "נעלים" בענינים של קטינים. אכן, יש ליתן משקל יתר - במקרים המתאים - לשיקולי השיקום ולנסיבותו האישיות של הקטין, אך שיקולים אלה אינם חזות הכל ויש לאזנים עם יתר שיקולי הענישה. הגם שעקרונות תיקון 113 לחוק העונשין אינם חלים באופן ישיר, קבוע ס' 40טו(ב) לחוק העונשין כי **"בית המשפט רשאי להתחשב בעקרונות ובשיקולים המנחים בענישה המנויים בסימן זה, תוך התאמתם לעונשת הקטין, ככל שסביר שראוית לתת להם משקל בנסיבות המקרה."**.

לכן, נקבע בענינים של קטינים כי השיקולים העיקריים שעל בית המשפט לבחון לפני הרשות קטיין וגזרת דין הם: גילו של הקטין בעת ביצוע העבירה; האם הקטין הביע חרטה ונטל אחריות; עברו הפלילי; סיכוי השיקום; וחומרת מעשיו (ור' בהקשר זה, לדוגמה, האמור בע"פ 49/09 פלוני נ' מ"י 8.3.09; ע"פ 12/12 7350 פלוני נ' מ"י, 14.1.13; ע"פ 11/11 7228 פלוני נ' מ"י, 4.4.12).

31. בהתאם לעקרונות הכלליים לעיל בהקשר לעונשת קטינים, אפנה למספר פסקי דין שננתנו בענינים של קטינים במקרים דומים.

32.בע"פ 2580/93 פלוני נ' מ"י, 22.7.93. נדון עניינו של קטין, בן 17 בעת האירוע, שנדונן לשנתיים מסר לאחר שדרס נער בן 12 ב"תחרות" עם כל' רכב אחר בשכונת מגורים, זמן קצר לאחר שקיבל את רישיון הנהיגה. בית המשפט העליאן דחה את הערעור על חומרת העונש וצין כי: **"על בית המשפט בגזרו דין של נאשם לתת את הדעת למכלול: גם למצבו האישי של הנאשם, שהרי הענישה היא אינדיידואלית, אך גם, ובמידה לא פחותה ולפעמים אף במידה יתרה, לצורך להרתיע עבריינים בכוח מפניהם מעשים כאלה ולקבוע נורמות עונישה שתהיינה ידועות לכל, למען ישמעון אחרים ויראו".**

כמו כן, התייחס בית המשפט לקטינות הנאשם וצין כי:
"משמעותם בנסיבות אלה, במידה רבה, נהגים צעירים דזוקא, הרי מדיניות ההרתעה מחיבת שיוות עונש מוחשי ומחייב גם על נאים שהם קטינים . . ."
וכן ציין כי:

"דוואב הלב שהמערער יצטרך לשאת בעונש הקשה והמתסלל שהוטל עליו, אך יש יסוד להניח שבסופו של דבר יתאושש, יחוור אל עצמו, יקלט בחברה ויבנה את עתידו בחוג בני משפחתו. לא כן בילד הצעיר והתמיים, קורבן העבירה, שאינו עמננו עוד, ולא כך בבני משפחתו, ששללו את בנים יקרים לפטע, בדרך אכזרית כמתואר לעיל. בראותנו את התמונה הכוללת, איןנו יכולים לומר כי מתקימת במקרה דין עילה להתרבותינו בגזר הדין. . .".

33 בע"פ 3702/10 פלוני נ' מ"י, 5.1.11 נדחה ערעורו של קטין, בן פחות 16 שנים שהורשע בהריגת ילדה הולכת רgel עת רכב על אופניו ללא רישיון ונדון ל 30 חודשים מאסר. בית המשפט העליון ציין כי:

"ערים אנו לקטינותו של המערער, לחיו הנורמטיביים טרם התאונה ולאחריה, ולחרטה שהbijע. מנגד ראיינו לנגד עינינו את אסונת השיקום ואסון משפחתה. אכן, כשהמדובר בקטינים רף הענישה נמוך יותר ושיקולי השיקום תופסים מקום בולט וחשוב; זהו רצון מהחוקק המתבטא בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971, ואין צורך להזכיר מלים על כך (ראו בין השאר ע"פ 49/09 מדינת ישראל נ' פלוני (לא פורסם)). אך ייטלו לשואו חייה של הקטינה, קרבן העבירה, והעבירה בה הורשע המערער לפי הودאותו היא עבירת ההריגת, מן החמורים בספר העונשין (20 שנות מאסר ברף העלון)".

ובהמשך ציין כי:

"משוים אנו לנגד עינינו את הצורך במאבק בתאונות דרכים, לרבות בתופעות של נטילת כל רכב ללא רישיון... בנסיבות דין ברי כי אין מדובר בעונש קל לקטין בעל רקע נורמטיבי, ומכך נבעה גם התלבטותנו, ולא נעלמו מעמנו - כאמור - התנהגו עד ליום האסון ורקע החיבוי של המשפחה; אך אל מול השיקולים לטובת המערער עומדת קדושת חי אדם, שلتעמננו אילולא הקטינות הייתה הפגיעה הקשה בה ראהיה לענישה מחמירה מזה באופן ממשמעו". אף כשהמדובר בקטין, אין מנוס מהתחשבות בשיקול הרתעה, כדי שהמבקשים לנוהג בכל רכב ללא רישיון יידעו כי לסיכון שהם נוטלים, ובעיקר הסיכון שהם יוצרים לזלת בבקשת אחר ריגושים - יש מחיר; אך אם מחר זה אינו יוכל להסביר את הקרבן לחימם. על כן לא ראיינו להיעתר לערעור".

34. פסק הדין האחרון אליו אפנה - ע"פ 4278/07 עלי נ' מ"י, 28.1.08, מתייחס למי שהיה קטין בעת מועד התאונה (בן פחות מ 18 שנים) עת נטל את רכבו של אביו, נהג בו ללא רישיון וגרם למות חברו שנסע עמו ולפציעת נוספים. הנאשם נדון ל 3 שנות מאסר ובמסגרת פסק הדין בערעור על חומרת העונש ציין בית המשפט כי:

"התאונה הקשה בה היה מעורב המערער, היא ראייה מוחשית ביותר לתרומתו של מה שמכונה **בפי הבריות** "הגורם האנושי" לקטל הנshanך בדרכיהם. לא די לנו ברשלוגותם של נהגים שהורשו לנהוג ברכב מוגן לאחר שעברו הכשרה מתאימה, וכבר אנו נתקלים בתאונות רבות בהן היו מעורבים נהגים לא מורשים ונעדרי יכולת להתמודד עם מצבים המזדמנים בדרכו של נהג כמו שהוא של יום יום. מطبع הדברים, מתקשים גורמי האכיפה למגרר תופעה זו, הויאל ובדרך כלל הם עומדים עליה רק לאחר שהנהג ביצע עבירה נוספת. על כן, נראה כי במצב זה שוב אין מנוס מהשתמש בגורם הרתעה אחר, וכוכונתי לרמת הענישה הנוגעת בבתי המשפט, כדי לגרום לנהגים מסווגו של המערער להרהר הרהורים נוסף בטרם יאחזו שנית בהגהה. המערער, שלא הקפיד עמו עצמו, גרם בניגתו למותו של אדם ולפציעתם של אחרים, וזה תוצאה אותה היה יכול למנוע במקרה לו רק הקפיד לקיים את החוק. על כן, לא מצאנו בעונש שהוות עליו חומרה כלשהי, ומכאן החלטתנו לדחות את הערעור.

35. חזרה לעניינו - הפניתו לעיל לתמצית נסיבות האירוע, שלמעשה מתארות אירוע "פשוט" ואף קצר באופן יחסית. הנאשם וחבירו נהגו ברכב במועד האירוע ללא רישיון נהגה. בשלב מסוים יצאו את הרכב ומשהבהחינו בניידת מתקרבת, חזרו ונכנסו לרכב כאשר הנאשם התישב על כסא הנהג.

באוטו שלב, חסמה נידת את רכב הנאשם באופן חלקי ואחד השוטרים ביקש מהנאשם שיציג רישון נהיגה. הנאשם החל בנסיעה מהירה, פגע קלות בניידת ובשותר ונמלט מהኒידת. המלטות הנאשם הייתה בנסיעה פרועה ומהירה, הנאשם שעולה כי היה חסר כישורי נהיגה בסיסיים, נהג את הרכב בעיקול שמאליה במהירות גבוהה ביותר, איבד שליטה עלייו, הרכב פגע בחלקיו הימני קדמי פנינה השמאלית אחוריית של משאית שחנתה בצד ימין של הדרך וכ途ואה מכך נהרגו שני חברי של הנאשם.

הנאשםفشل לא רק בעצם החלטתו להתחיל ולהימלט מהኒידת, אלא גם - ובעיקר - בכך שהמשין בנסעה (הגם שהיתה קצרה יחסית) ובחר לנסוע במהירות גבוהה ביותר ולא לעזר חרף הוראות השוטרים לעשות כן.

בהתאם הדין ציינתי בהקשר זה כי:

"**מדובר במאי שנמלט מנידת משטרת ללא כל ידע בנהיגה ושעט לטור עיקול בכביש עירוני** במהירות של כ 80 קמ"ש. הנאשם הנאשם איבד שליטה ברכב והתנגש במשאית שחנתה לצד הדרך. הנאשם, במשיו, נטל סיכון בלתי סביר לאפשרות גריםת תוצאה קטלנית אך המשיך לעשות כן מתוך תקווה שיציליח למנעה ומthon אמונה, כך עולה, ש 'לי זה לא יקרה'."

36. הנאשם בחר לנحال את משפטו. זו הייתה זכותו והדבר לא ישמש לחובתו (ור' בندון ס' 40 יא (6) לחוק העונשין). יחד עם זאת ומכיון שהנאשם עתר להקלת בעונשו, לא ניתן שלא להתיחס לאופן שבו נHAL את ההליך וכן לניטילה החקיקת ביותר של האחוריות למשיו.

במסגרת הכרעת הדין הפנימי לכך כי בחקירהו כחווד טען כי: "**אני אומר שאתה** (המשטרה - י.ל.) **הסיבה לתאונתך. נכון אנחנו טועינו כי יצאנו ברכב ללא רישיון. אני נותן 30% אנחנו אשימים והשאר המשטרה**" (ת/20, שורות 22-20).لاقאורה היה ניתן לטען כי מדובר בגורם של בחור צער וMBOLבל שניתנה עוד טרם הגשת כתוב האישום. ואולם, גם נHAL ההליך היה רצוף ניסיונות להסביר עצמו אחוריות למשיו הברורים. אביא כדוגמה את הנסיבות כי הרכב בו נהג פגע בניידת ובשותר. מדובר באירוע שליל ביותר - הן לכשעצמו ובמיוחד לנוכח התוצאות הטרagiות של המשך האירוע - אך הנסיבות זו לימה כי גם בשנים לאחר האירוע, נטילת האחוריות של הנאשם על מעשיו הייתה חליקית בלבד. נטילת אחוריות חליקית זו באה לידי ביטוי גם בהעלאת שלל טענות שהתגלו חסרות בסיס ברובן, מבחינה עובדתית ומשפטית.

37. הנאשם טען להימשכות ההליך וכן כי קיימת אי-תקינות בולטת בהתנהלות המאשימה בכך שהגישה את כתוב האישום כמנה וחייב לאחר האירוע, חרף קטינות הנאשם. יחד עם זאת, גם הנאשם לא טרם לקידום עניינו ואין כוונתי להחליטו העקרונית לנحال את ההליך, אלא לתוקן טענותיו (והפניתי כדוגמה לטענותיו כי לא פגע בניידת, במקום שיאשר למשל שפגע בה אך לא שם לב לפגעה זו) וכן לדוחות הרבות יחסית שהוגשו מטעמו.

38. כמו כן, עלה מتسקיר שירות המבחן לנOUR כי סמוך לאחר האירוע זומן הנאשם לשירות המבחן ונעשה ניסיון לשלבו בהליך טיפול. משום אי-שיתוף פעולה מצד הנאשם והוריו הדבר פסק והחל בשנית רק מספר שנים לאחר מכן, לאחר הכרעת הדין. על פני הדברים מדובר ב"פספוס". אין-

יודע כיצד היה נגזר דין של הנאשם באם היה מסווג יחסית לאחר האירוע, אך ברור כי המוגנות העונשיות והטיפוליות המתאימות לקטין בן 17, שונות מלה המתאימות למי שהוא כוון בן 20. הסניגוריה טרחה, ויש להערכה על כך כמובן, להציג ב>Show'D לעניין העונש (חוות דעתו של פרופ' עינת שנדונה לעיל), אך טוב היה עשה באם הייתה דואגת גם לוודא כי הנאשם משולב במוגנות הטיפוליות המתאימות סמוך לאחר האירוע. אזכור כי הנאשם זכה ליצוג כבר בשלב מוקדם זה.

39. כפי שציינתי לעיל, הנאשם לא עינש בשל בחירותיו במסגרת ניהול הליך, אך מצד שני לא ניתן לטעון לענישה מקלה ביותר, כפי שהדבר נעשה, וזאת לאחר ניהול הליך שהציג תמונה של מי שנוטל אחריות חלקית בלבד על מעשי החמורים.

40. נתתי דעתך לכלל טיעוני הצדדים ובמיוחד לדברים הנוגעים ללב שהועלו על ידי קרוביו משפחת הנאשם והמנוחים. הלו טענו כי אין טעם בהשתתפות מאסר אחורי סוג ובריח על הנאשם וכן טענו כי הורי המנוחים אינם מעוניינים בענישה שכזו. הורי המנוחים עצם לא התיצבו לדין. יחד עם זאת, אין מדובר בענין הנוגע רק למשפחת המנוחים אלא האינטרסים והשיקולים הנוגעים בדבר הינם כלליים, קל וחומר לנוכח העובדה שהחיהם של שני נערים הסתימו בטרם עת במהלך האירוע הטרagi. אפנה בהקשר זה לדברים שצינו בע"פ 5987/15 לעיל (הגם שבנסיבות שונות לחלוין וחמורים בהרבה): **"אחרון, אבל ביחס הפוך לחשיבותו וערכו, יש לתת המשקל הראו לעובדה שנ בدم, אף הוא קטן. ערך קדושת החיים מחייב לתת ביתוי - גם בבית המשפט לנער - אך שחייו של צער נגדיו באיבם"**. על העונש שיושת על הנאשם, חרב כל הנסיבות המקלות ובכלל זאת גילו הצער, לשקף את אובדןם של שני המנוחים ואת יתר שיקולי העונשה. מסיבה זו אף אני יכול לאמץ את המלצות שירות המבחן לנער. חומרת האירוע ותוצאותיו מחייבות Gibbs עונש המשקל את כל שיקולי העונשה ולא רק את שיקולי השיקום. לモתר לציין כי ככל השיקולים העומדים לזכות הנאשם, המלצות שירות המבחן לנער, וכן נתוני והשפעתו של הכלא על צער כמותו הובאו בחשבון לעניין העונש הכלול.

יש לקוות כי הנאשם ישכיל וימצא כוחות, בסיעו גורמי שב"ס וכן בתמייכת משפחתו, לעבור את התקופה הצפואה לו בין כתלי שב"ס ולהתחליל דרך חדשה וחיבורית.

41. סוף דבר:

42. **לענין הרשותה**, לנוכח חומרת מעשיו של הנאשם ויתר השיקולים לעיל, אני מורה לפ"ס' 24 (1) לחוק הנונר (שפטיה, עונשה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971, על הרשותה הנאותה בעבירות שיווסו לו - **הרגינה**, לפי סעיף 298 לחוק העונשין; **נהיגה ללא רישיון נהיגה**, לפי סעיף 10 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א - 1961; **נהיגה ללא ביטוח**, לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנوعי [נוסח חדש] תש"ל - 1970; **סיטה מתנית** בגין לתקנה 40 א' לתקנות התעבורה; **נהיגה בנסיבות בלתי סבירה**, בגין לתקנה 51 לתקנות התעבורה; **נהיגה בנסיבות ראש גרים** לתבלה של ממש, לפי סעיף 21 (א) (ג) לתקנות התעבורה; **אי ציון להוראת שוטר** בגין לתקנה 23 (א) (1) לתקנות התעבורה; **הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו**, לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

- 43. לעניין העונש,** אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
- מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים.
 - הנני דין את הנאשם למאסר לתקופה של 12 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירות הריגה, לפי ס' 298 לחוק העונשין.
 - אני דין את הנאשם ל 6 חודשים על תנאי למשך 3 שנים מהיום והתנאי הוא שה הנאשם לא יעבור בתקופה זו עבירה של נהייה של רכב ללא רישון נהיגה או נהיגה בזמן פסילה.
 - פסילה מלקלל ולהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 שנים החל ממועד השחרור מהמאסר.
- הנאשם **יתיעצֶב לירצוי** מאסרו בבית מעצר **קישון בתאריך 10.9.17 עד השעה 10:00**, או על **פי החלטת שב"ס**, כשברטותו תעוזת זהות או דרכון. על הנאשם **لتאתם את הכניסה למאסר**, **כולל האפשרות למינוי מוקדם**, עם **ענף אבחון ומימון של שב"ס**, **טלפונים: 08-9787377, 08-9787336**.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתנה והודעה היום, כ"ד תמוז תשע"ז, **18 ביולי 2017**, במעמד הנוכחים.

יחיאל ליפשיץ, שופט